

Bodemsaneringen uitvoeren in Nederland is niet altijd simpel. Met name de regelgeving bezorgt wel eens hoofdbrekens. Gelukkig bezitten wij de Wet bodembescherming die als mantel fungeert, waardoor bijvoorbeeld burens van een verontreinigde locatie automatisch worden beschermd. Nederlandse ervaringen bij saneringen gelden echter geenszins voor gelijksoortige projecten in het buitenland.

Praktijkervaringen in Europa

John Janse

Als ondernemer is het buitenland een uitdaging. De marktkansen zijn groot en de voorsprong die Nederland heeft op saneringsgebied kan goed benut worden. Bij de aanpak en sanering van buitenlandse problemen komen de verschillen met Nederland duidelijk naar voren. Het inzicht in stofgedrag, risico's en oplossingen is in Nederland sterker ontwikkeld dan menig ander westers land. De verschillen zijn legio. Er zijn bijvoorbeeld landen zoals Hongarije, waar de Nederlandse normen worden aangehouden met streef- en interventiewaarden maar voor saneerders is er nog geen werk. De overheid heeft geen verplichtingen opgelegd aan bedrijven om aan die waarden te voldoen. En als er geen dwang is zijn er toch maar weinig ondernemers die de sanering ter hand nemen. De handhavers gebruiken argumenten om bedrijven tot sanering over te halen die soms werken en soms niet. In sommige landen is het mogelijk in Nederland reeds bekende technieken met subsidie van de nationale overheid te introduceren omdat men daar geïnteresseerd is in voor dat land nieuwe technieken. In Denemarken wordt soms niet verder gesaneerd dan de perceelsgrens. De burens moeten maar ontdekken dat er

verontreinigd grondwater onder hun terrein aanwezig is. Of er wordt een sanering uitgevoerd, waarbij alleen de drijfslag wordt verwijderd, de rest mag blijven zitten.

Lokale partner is noodzaak

Als men een project heeft is het zaak een partner te vinden die lokale ervaring heeft in de milieuwetgeving en het werken met de overheid. De plaatselijke bekendheid met de eigen aardigheden en eigen narigheden van de overheidsinstanties zijn van levensbelang voor het slagen van projecten. Daarnaast moet de partner betrouwbaar zijn en dat zie je niet altijd aan de kleur van zijn ogen. Bezoek de partner op zijn thuisbasis en geef je ogen goed de kost. Overigens zijn bedrijven niet altijd zo riant gehuisvest als wij gewend zijn maar de manieren van het personeel en de staat van het materieel geven een eerste indruk van de omvang en professionaliteit. Een houtjes-touwtjes-onderneming met oud materieel geeft niet bepaald vertrouwen voor een goede afloop van langer lopende projecten. De taal is een geheel ander verhaal. Met name de be-

tekenis van woorden is niet altijd wat wij onder dezelfde woorden begrijpen. Zelfs beëdigde tolken zijn niet altijd in staat om weer te geven wat bedoeld wordt. Rapportages, zoals die in Nederland gebruikelijk zijn, worden niet altijd begrepen omdat inzichten anders zijn.

Analyses

Analysemethoden verschillen per land en de Nederlandse analyses van monsters worden niet overal geaccepteerd. De analysemogelijkheden in Nederland zijn zeer goed met een logistiek systeem voor het geconditioneerd inzamelen van de monsters. De analyses van STER-laboratoria geven reproduceerbare uitkomsten en worden door de overheden geaccepteerd. Veel hangt af van de methode waarop wordt geanalyseerd. Gebruik in het buitenland steeds hetzelfde laboratorium gedurende saneringen om de trend te kunnen zien en maak je wat minder druk om de absolute waarden.

Ervaringen in Duitsland

In Duitsland zijn de adviesbureaus soms op één project in drievoud aanwezig. Eén als Berater voor het over-

Over de auteur

John Janse

is directeur van Biosoil b.v.,
Nijverheidsweg 27,
3341LJ Hendrik Ido Ambacht
J.Janse@biosoil.com

Onder verantwoordelijkheid van
Ing. H.J. van Veen, TNO/MEP
Postbus 342, 7300 AH Apeldoorn,
Email: H.J.vanVeen@mep.tno.nl

heidsorgaan dat de sanering wil laten uitvoeren, dan een adviesbureau als saneringsdeskundige die zorg draagt voor het saneringsonderzoek en het saneringsplan met over zijn schouder een derde adviesbureau dat de kosten bewaakt zodat er niet teveel wordt uitgegeven. Voor het feitelijke saneren blijft dan niet veel geld over en een alternatieve oplossing wordt vaak alleen geaccepteerd als in het saneringsplan de methode reeds is vermeld. Dat betekent dat een nieuwe techniek bijzonder overtuigend gebracht moet worden met referenties in Duitsland zelf. Op de referentielocatie moet de methode geaccepteerd zijn door overheidsdienaren die in rang hoger zijn dan de desbetreffende ambtenaar.

De hoeveelheid instanties die zich met een sanering bemoeien is overtuigend. De vakambtenaar is een andere dan de vergunningverlenende en de Staat, het Land, de Landkreis en de Stad hebben zo hun eigen ideeën. Lang leve de Nederlandse wet bo-

dembescherming waardoor de ambtenaren gelukkig niet zo ver gaan dat het infiltreren van gereinigd grondwater wordt verboden omdat het water gedeeltelijk in het grondwater liggende, verontreiniging zou kunnen uitspoelen naar het reeds verontreinigde grondwater. Want ook verontreinigd grondwater is een te beschermen goed en mag niet verder worden verontreinigd, zelfs niet als dit slechts een tijdelijke lichte verhoging van de verontreiniging met zich meebrengt.

Werken in het buitenland

Praktijkervaringen in het buitenland geven aan dat de Nederlandse technologie vaak, maar niet altijd, verder ontwikkeld is. De toepassing van de technologie hangt samen met ervaring en durf van de partners, zowel die bij de overheid als die bij de uitvoering. Probeer de partners inzicht te geven in de beweegredenen van de gekozen strategie en vermijd een karavaan van Nederlandse werknemers

met hun uitrusting. Graafmachines, auto's en booruitrustingen krijg je in elk land met de daar aanwezige ervaring. Bereid je voor op een langere en zwaardere aanloop dan gebruikelijk in Nederland maar de buitenlandse drijven kunnen zeer zoet zijn.